

International Journal of Business, Economics and Management Perspectives
Uluslararası İşletme, Ekonomi ve Yönetim Perspektifleri Dergisi

ISSN: 2458-8997

Yıl: 1, Sayı: 1, Ocak 2016, s. 73-86

Doç. Dr. Yakup ALTAN

Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF yakupaltan@sdu.edu.tr.

Dr. Mustafa ARSLAN

Jandarma Genel Komutanlığı, Gülhane Askeri Tıp Fakültesi, arslan_mstf@yahoo.com.

KÜRESELLEŞME VE ORGANİZE SUÇ¹

---

¹ Bu çalışma, Dr. Mustafa ARSLAN tarafından Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı Başkanlığı'nda Doç.Dr. Yakup ALTAN danışmanlığında tamamlanan "Küreselleşme Bağlamında Organize Suçta Yaşanan Değişim ve Ülke İstikrarına Etkisi: Afganistan ve Kolombiya Örnekleri" konulu doktora tezinden türetilmiştir.

KÜRESELLEŞME VE ORGANİZE SUÇ

Öz

Küreselleşme olarak adlandırılan ve sermaye, enerji kaynakları, işgücü, hammadde, endüstri malları gibi değerlerinin serbest hareketinin önündeki engellerin ortadan kaldırılması ekseninde yaşanan değişim süreci, uluslararası sistemi ekonomik ve siyasi düzenlemelere zorlamaktadır. Bu düzenlemeler organize suç gruplarına yeni olanaklar sunmuştur.

Esnek yapısı sayesinde yaşanan değişim sürecine süratle adapte olan organize suç olgusu, fırsatları kazanca çevirmiş ve suç ağı genişlemiştir. Organize suç gruplarının faaliyet yürüttüğü coğrafi alan genişlemiş ve rant sağladığı suç türlerinin sayısı artmıştır. Organize suç olgusu küresel çapta eylem gerçekleştirebilecek güce kavuşmuş, ülkelerin yasama, yürütme ve yargı kurumlarına sızma suretiyle ülkelerde istikrarsızlık yaratmıştır.

Düzenlemeler nedeniyle geçirgenleşen sınırlar suç unsuru nesnelerin geçişini kolaylaştırmıştır. İç savaş ve çatışmaların devam ettiği güçsüz ülkelerde, kontrol edilemeyen bölgelerde uyuşturucu ekim ve üretimi yaşanmaya başlamıştır. Çatışan taraflar ihtiyaç duydukları finansal kaynağı elde etmek için uyuşturucu sektörüne girmişlerdir. Silahların ücretini uyuşturucu ile ödemeleri nedeniyle uyuşturucu ve silah kaçakçılığının boyutu artmıştır. Bu gelişmeler uyuşturucu ve silah kaçakçılığının hacmini artırmıştır. Çatışma bölgelerinden uzaklaşmak isteyen kişiler ise yasal otoriteler tarafından engellendiklerinde suç gruplarına müracaat etmişlerdir. Bunun sonucundaysa insan kaçakçılığı ve insan ticareti suçları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Organize Suç, Uyuşturucu Kaçakçılığı, İnsan Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti.

GLOBALIZATION AND ORGANIZED CRIME

Abstract

The period of change named globalization that lived in the axes of removing the obstacles against free movement of capital, energy sources, labor, raw material, industrial products dictates international system to put many economic and political regulations into effect. These regulations provide many new opportunities to the organized crime syndicates.

By means of its flexible structure, organized crime has been accommodated to the new situations, utilized the opportunities and the crime network has been spreaded. The geographical areas exploited by crime groups have been expanded. The crime types have become diversified. Organized crime gains the capability of carrying on crime business at global level and cause unstabilities in many countries by means of infiltrating their legislative, executive and judicial institutions.

The borders, which are become porous because of the regulations, enabled border crossing of the crime elements. In the weak countries, in which the civil war and conflicts go on, drug agrarian and refine process come out in noncontrollable territories. In order to gain the financial sources they required, the conflicting parties have participated in drug industry. Because of paying the price of the arms by drugs, the size of both drug and arm smuggling grown up. The people, who would like to leave this clash environment, applied to the crime syndicates when they were prevented by legal authorities. As a result of this situation, human smuggling and human trade crimes arised.

Key Words: Globalization, Organized Crime, Drug Smuggling, Human Smuggling and Human Trade.

1. GİRİŞ

Kapitalist ekonomik sistemin içinde yaşadığımız aşamasını ifade eden küreselleşme süreci toplumsal yaşamın her alanını olduğu gibi suç olgusunu da etkilemiştir. Diğer suç türlerinin işleniş yöntemlerine yenilerini eklemesi, yeni suç türleri yaratması, suçu sanal ortama taşınması yanında özellikle organize suça sınıraşan yetenek kazandırmıştır. Organize suç grupları küreselleşmenin yasal koruyuculara sunduğu sermayenin hareketi, iletişim, ulaşım, basım gibi olanaklardan yararlanmaktadır.

Yasal ticari mallar içerisinde hacimce düşük ancak değerce büyük olan uyuşturucu, değerli taş ve maden gibi yasadışı ekonomik değerlerin tespiti ve yakalanması özel çaba gerektirmektedir. Kişisel bilgisayarlar üzerinden gerçekleştirilen milyar dolarlık sermaye hareketleri içerisinde, şirinlenmiş² (smurfed) suç sermayesini tespit etmek özel mücadele birimleri gerektirmektedir.

Ceza hukukunun temel öğeleri olan kişi ve mekân geleneksel anlamını yitirmek üzeredir. Bir takım suçların faileri karmaşık bilgi işlem faaliyetleriyle kendi kimliklerini gizleyerek sanal ortamda suç işleyebilmektedir. Bir suçun faili mağdurla aynı yargı çevresi bir yana, aynı ülkenin sınırlarında bile bulunmamaktadır. Bu tür olayları aydınlatacak etkin bir uluslararası kurum henüz teşkil edilememiştir.

Çalışmada öncelikle küreselleşme ve organize suç kavramları açıklanmış, organize suç ekonomisinin büyümesini tetikleyen etkenler ortaya konmuştur. Uyuşturucu ekonomisinin ulaştığı seviye, yasadışı insan hareketindeki değişim, iç çatışmalar ve ayrılıkçı hareketlerde yaşanan artış ve diğer suç türlerindeki artış irdelenerek organize suçun tarihi süreçte izlediği trend ortaya konmuştur.

2. TANIMLAR

Kazanamı kadar kaybedeni, taraftarı kadar da karşıtı olan kavramın farklı yönlerini ortaya koyan tanımları vardır. Kazananlar tarafında olanlar yoksulluk, adaletsizlik, ekonomik ve siyasi krizler gibi olumsuz yönlerini görmezden gelirken kaybedenler tarafında yer alanlar ise devlet yöneticilerinden kaynaklanan sorunları yok sayarak, yaşanan olumsuzlukların günahını tamamen küreselleşmeye yüklemektedir.

Organize suçla mücadele ise ancak geniş kapsamlı ve uluslararası işbirliğiyle mümkündür. Bunun temel şartı ise hedefin sınırlarının belirlenmesi anlamında tanımlanmasıdır. Kavram, değişik çevrelerden farklı yönlerine vurgu yapan birçok tanıma sahiptir. Tanımlar, karşı karşıya kalınan tehdidin yapısına bağlı kalarak yapılmıştır.

2.1. Küreselleşme

Küreselleşme genel olarak, iletişim ve ulaşım teknolojilerinin sağladığı olanaklar sayesinde ticaret, finans, kültür, fikir ve insan hareketinde yaşanan artışı, neoliberal kapitalizmin yayılmasını, yerel ve bölgesel birimlerin küresel sisteme entegrasyonunu ve bu değişime karşı oluşan direnci ifade eder (Lewellen, 2002: 7, 11). Kavrama bir süreç olarak yaklaşan Mussa, Marko Polo'nun keşiflerinden günümüze kadar devam eden bir süreç olarak tanımlar (Mussa, 2000). Demir'e göre ise küreselleşme, çift kutuplu düzenin ana aktörlerinden biri olan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin (SSCB) yıkılması sonrasında ortaya çıkan ve ana eksenini ekonomik liberalizm-ulus devlet arasındaki ilişkinin oluşturduğu değişim sürecidir (Demir, 2003: 1). Konuyu siyasi yönüyle ele alan Bauman ise ulus devlet yetkilerinin ulus-üstü güçlere ve yerel idarelere devredildiği, devlete düzenleyici rolü biçilen bir yapı tanımlar (Bauman, 2006: 65-90). Dünya Bankası'na göre ise ekonominin üretim, ticaret ve sermaye gibi unsurlarının önündeki engellerin ortadan kalktığı, bireylerin ve firmaların diğer ülke sakinleriyle gönüllü ticaret gerçekleştirebilme özgürlüğü ve yeteneğine sahip olduğu yapıdır (Sarıtaş, 2009: 413). Kellner; sermaye ve piyasa sisteminin küresel hayatın her alanına sirayet ettiği, demokrasinin siyaset arenasının her alanına yayıldığı, demokratik talep ve güçlerle yönlendirildiği kapitalizm ile demokrasinin çelişkili alایشını biçiminde tanımlamaktadır (Kellner, 2007: 247). Sosyo-kültürel açıdan bakıldığında ise fikir, imaj ve bilginin uzun mesafe hareketini ifade eder (Das, 2004: 11). Fikir, bilgi, imaj ve bilgisiyle bütün olarak insanın hareketini kapsar (Keohane ve Nye, 14.03.2013: 5). Ekonomilerin eklemlenmesinde artış, bilgi teknolojilerinde ilerleme, popüler küresel kültürün yaygınlaşması ve bireyler arası etkileşim yöntemlerinde yayılmadır (Lieberz ve Weisberg, 2002: 274). Kazgan'a göre kavram, ortak bir tüketim kalıbı yaratmak, bu kalıba yönelik talebi artırmak ve çevre ülkeleri bu markalara şartlandırmak yoluyla büyük kazanç elde etmeyi ifade eder (Kazgan, 1997: 39). Baylis ve Smith'e göre küresel dünya; sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi olayların iç

² Ülkelerde belirli tutarların üzerindeki nakit işlemlerinin bildirilmesi zorunluluğu vardır. Bu bildirim yükümlülüğünden kurtulmak için elde olan kirli paranın bu limitin biraz altında tutarlara bölünerek, çok sayıda kişi (smurf) tarafından çok sayıda bankaya veya aynı bankanın farklı şubelerine yatırılması yoluyla yasal piyasaya geçişini sağlama yöntemidir. (Bknz. <http://www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-yontemleri/59>)

içe geçtiği ve etkileşim halinde olduğu, bir başka deyişle, toplumların derinlemesine ve yüzeysel olarak içi içe geçtiği yapıyı ifade eder (Baylis ve Smith, 1997: 7).

2.2. Organize Suç

Organize suç, birden fazla özne tarafından, belirli bir plân, koordinasyon ve işbirliği içinde gerçekleştirilen suçu ifade eder. Abadinski organize suçu, yasal veya yasadışı yöntemlerle, para ve ekonomik güç elde etmek amacıyla, aralarında hiyerarşik sıralama olan en az üç kişi tarafından belirli bir disiplin çerçevesinde ifa edilen, ideolojik yönü olmayan bir suç türü olarak tanımlanmaktadır (Abadinsky, 2000: 6). Aguilar vd. ise organize suçu, mal ve hizmetlerin bir doğrultudaki yasadışı hareketi ile bunun karşılığında elde edilen gelirin ters yönde yasadışı hareketi biçiminde tanımlanmaktadır (Aguilar vd., 2008: 42). Albanese, organize suça yönelik pek çok nitelik sıralandığını, bu niteliklerin kesişim kümesinde bulunan üç niteliğin yasadışı malların sağlanması, yasadışı hizmetlerin sağlanması ve yasal iş dünyasına sirayet etmek olduğunu vurgulamıştır (Albanese, 2001: 20). Kavrama en kapsamlı ve kabul gören tanım BM Sınırşan Suçlarla Mücadele Sözleşmesi ile getirilmiştir. Sözleşmeye göre organize suç grubu, “Doğrudan veya dolaylı olarak malî veya diğer bir maddî çıkar elde etmek amacıyla, belli bir süreden beri var olan ve sözleşmede belirtilen bir veya daha fazla ağır suç veya yasadışı eylemi gerçekleştirmek amacıyla birlikte hareket eden, üç veya daha fazla kişiden oluşan yapılanmış bir gruptur.” şeklinde tanımlanmıştır. Sözleşmenin sonraki maddelerinde taraflara bu tanım doğrultusunda ulusal mevzuatlarında düzenleme yapmaları zorunluluğu getirilmiştir. Bu noktada sözleşmede getirilen tanımlama, her ne kadar sözleşme yeterli yaptırım gücüne sahip olmasa da, temel ihtiyaca cevap vermektedir.

3. KÜRESELLEŞME BAĞLAMINDA ORGANİZE SUÇU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Devletin sahip olduğu yetkilerin ulus üstü yönetimlere ve yerel yönetimlere devredilmesine dönük yapısal ve işlevsel düzenlemeler, sermaye hareketlerinde yaşanan artış, liberal ekonomik sisteme uyarlanma doğrultusunda gerçekleştirilen özelleştirme politikaları, SSCB'nin yıkılması sonrasında ortaya çıkan kontrolsüz coğrafya ve teknolojik ilerlemeler organize suç olgusunun istismar edeceği alanları artırmıştır. Döviz üzerindeki sınırlamalar, bankacılık sisteminin bozulan yapısı, ekonomideki kötüye gidiş, düzensizlik, politik istikrarsızlık, batı Avrupa ile siyasî sınırların açılması ve özelleştirme süreci kirliliğe için uygun yatırım olanakları yaratmıştır (Adamoli vd., 1998: 56).

3.1. Teknolojik Gelişmeler ve Organize Suç

Teknolojide kazanılan olanaklar organize suçu üretim, ulaşım ve iletişim olmak üzere üç alanda etkilemektedir. Üretim teknolojileri sayesinde suç grupları ihtiyaç duydukları kimlik katı, pasaport, banknot gibi evrakları kopyalamakta, kaçakçılığını yapacakları yasal ve yasadışı her tür ticaret ürününün taklidini yapabilmektedirler. Kimya alanında sahip oldukları yeteneklerle yakalanma olasılığı daha düşük olan yapay uyuşturucular imal edebilmektedirler.

Ulaşım teknolojilerinin sunduğu olanaklar küresel ekonominin insan, meta ve sermaye gibi değerlerinin dünya üzerindeki hareket hızını ve hacmini artırmıştır. Hacim ve hız kazanan yasal ticaret mallarının arasında hacimce daha düşük ancak kar marjı yüksek olan uyuşturucu maddelerle fiziksel olarak taşınan kara paranın tespiti özel mücadele tedbirleri gerektirmektedir. İnsan kaçakçılığı ve insan ticaretinin kurbanı olan insanların, küresel insan hareketi içinden seçilmesi güçtür.

İletişim teknolojileri ise suç gruplarına para aklama, sermaye transferi, piyasalardaki rantın tespit edilmesi alanlarında olanaklar sunmuştur. İletişim teknolojileri sayesinde suç olgusunun iki önemli ögesi olan mekân ve kişi geleneksel anlamlarını yitirmiştir. Mekân eski anlamını ve insan ilişkilerinde ortak payda olma niteliğini kaybetmek üzeredir (Demir, 2003: 8). Bir işlemin dünyanın farklı yerlerinde aynı anda gerçekleşmesi mümkün olmuştur (Doğan, 2006: 69). Yeryüzünün bir noktasındaki kişisel bilgisayarla sanal bir kişi tarafından işlenen bir suç, binlerce kilometre uzaklıkta sonuçlar yaratabilmektedir. Bireyler, kendi benlikleri dışında istedikleri bir kişiliğe bürünebilmekte, açma/kapama düğmesine basarak veya saniyelik bir enerji kesintisi veya basit bir virüs yazılımı ile ortadan kalkacak sanal bir ilişkiler dünyası yaratmaktadırlar. Sanal dünya, sanal kimliklerin oluşumuna olanak tanımaktadır. Bu dünya içerisinde iç içe geçmiş olan gerçek ve sanalı ayırt etmek oldukça güçtür. Sosyal ilişkilerin düzenleyicisi olan hukuk, “kişi” üzerinden işlemektedir ancak bazen bir hukuki sonuç doğduğu halde bu sonucun yaratıcısı olan özneye ulaşamamaktadır.

3.2. SSCB'nin Yıkılması ve İki Kutuplu Düzenin Sona Ermesi

Organize suç olgusunun ivme kazandığı dönem 1990'lı yılların başıdır. 1989'da Demir Perde Bloğu'nun çekirdek devleti SSCB'nin tarih sahnesinden silinmesiyle birlikte gerek eski SSCB sınırlarında ve gerekse Doğu Bloğu ile Batı Bloğu'nun mücadelesine sahne olan ülkelerde organize suç tetikleyen birçok neden ortaya çıkmıştır.

SSCB'nin yıkılması organize suçta yeni coğrafyalar ve eylem alanları sunmuştur. Organize suçun gelişimi için en uygun ortam zayıf yönetimlerin olduğu ülkelerdir ve SSCB'nin tamamen yıkılmasıyla, birlikten ayrılan on dört bağımsız devlet, 1990'lar boyunca organize suçun yatağı olmuştur (Bagley, 2002: 1). Otorite boşluğunun olduğu bu coğrafyalarda suç grupları Sovyet dönemi silahlar ve nükleer maddeleri ele geçirme olanağına kavuşmuştur. Bu coğrafyalarda eski güvenlik görevlisi ve bürokratların liderliğinde, kaynağını kamu mallarının zimmete geçirilmesi veya özelleştirme girişimlerinden sağlayan suç grupları oluşmuştur. Bu ülkelerde yaşanan yoksulluk özellikle kadınları insan ticareti sektörünün kurbanı yapmıştır. Eski Demirperde coğrafyasında talep gören ancak girişi yasaklanan lüks tüketim malları da suç gruplarınca yasadışı yollardan piyasaya arz edilerek rantta çevrilmiştir.

Doğu Avrupa ülkelerinin Avrupa ekonomisine entegrasyonu doğrultusunda uygulanan politikalar, Rus, Bulgar ve Arnavut kökenli suç gruplarının Avrupa ve Güney Amerika ile köprüler oluşturmasını sağlamıştır. Güney Amerika kokaini ve Afganistan eroini bu gruplarca nakledilmeye başlanmış, kontrolsüz kalan konvansiyonel silahlar ülke dışına çıkarılarak, iç savaşların taraflarına satılmıştır. Silahların karşılığında alınan uyuşturucu ise aynı rota üzerinden Batılı ülkelere sevk edilmiştir.

3.3. Devletin Yetkilerinin Sınırlandırılması

Sermaye hareketinin önündeki her tür engelin ortadan kaldırılması hedefi doğrultusunda uluslararası sistemin yeniden yapılandırılmasını ifade eden küresel sistemin öncelikli hedefi, ulus devlet yapısı olmuştur. Bu doğrultuda gerçekleştirilen yapısal ve işlevsel düzenlemelerle devlet egemenliği zayıflatılmış ve devletin politika belirleme erki aşındırılmıştır (Hebron ve Stack, 2009: 9). Ulus devlet yetkilerinin bir kısmı ulus-üstü kuruluşlara bir kısmı ise yerel kuruluşlara devredilerek devlet küçültülmüştür. Bu yeni yapıda ulus devletin belirlediği sınırların, küresel sermaye önünde engel teşkil etme niteliği aşındırılmıştır (Doğan, 2006: 78). Sistem bir idare merkezi ve kontrol mekanizmasından yoksundur (Bauman, 2006: 69). Çağdaş toplumlarda bireylerin hak ve ödevlerinin çerçevesini çizen, bu çerçeve içerisinde hareket edilmesini sağlayan, ihlal halinde yaptırımlar uygulama yetkisini ve gücünü elinde bulunduran kurum devlettir (Demir, 2003: 27). Yeni yapıda bu yetkilerin bir kısmını devralan ulus üstü siyasî ve ekonomik kuruluşlarla yerel yapıların bu yetkileri kullanabilecek birimleri mevcut değildir.

Yasal sermaye hareketlerinin hız kesmeden devamına yönelik düzenlemeler, yasadışı sermaye hareketlerine de yeni olanaklar sunmuştur. Suç kaynaklı sermaye bu olanakları kullanarak aklanmakta, kaçak mallar kontrollerin zayıf olduğu gümrüklerden rahatlıkla geçmektedir. Ekonomiden el çektilmesi sonucu ekonomik gücünü yitiren devlet otoritesi, siyasî sınırlarını koruyamamasının yanında ülke topraklarında da otorite tesis edememektedir. Gümrük birimleri ile güvenlik kuvvetlerine yeterli maddi olanaklar sunamamasının sonucunda rüşvet ve yolsuzluklar artmakta, bu birimler araç-gereç yönünden yetersiz kalmaları nedeniyle etkin mücadele yapamamaktadırlar.

Sermaye, birey seviyesine aracısız ulaşma hedefi doğrultusunda mikro-milliyetçilik temelli çatışmalar yaratmakta ve ayrılıkçı hareketlere destek vermektedir. İki kutuplu düzenin hüküm sürdüğü dönemde, sosyalist gruplarla kapitalist devlet güçleri arasında yaşanan mücadele, günümüzde küresel sisteme entegre olacak küçük parçaları oluşturma politikası doğrultusunda, kontrolsüz grupların birbiriyle çatışması biçimine dönüşmüştür. Bu ülkelerde, kötüye giden ekonominin faturası devlet yönetimlerine kesilmiş, devlet otoritelerine karşı başkaldırılar yaşanmıştır. İç savaşlardan yorgun düşen ülke halklarının başvurduğu çıkış yolu ise dinsel ve etnik akımlara katılmak, uyuşturucu sektörüne girmek olmuştur.

Devlet otoritesinin yetersiz kaldığı yönetimlerde ayrılıkçı hareketler türemekte, bu grupların ihtiyaç duydukları silahların soğuk savaş döneminin taraflarınca artık karşılanmaması bölgeye silah

kaçakçılığı yapan organize suç gruplarını çekmektedir. Taraflar kontrolleri altında tuttıkları bölgelerde yetiştirdikleri uyuşturucu bitkilerle bu silahların finansını karşılamaktadırlar.

3.4. Sermaye Unsurlarının Hareketindeki Artış ve Organize Suç

Küreselleşme ile birlikte seyahat olanaklarının arttığı ortamda vasıfsız emek dışındaki tüm ekonomik unsurlar hareket yeteneği kazanmıştır (Kazgan, 1997: 5). İnsan, malzeme ve finansın önündeki engellerin kaldırılması gibi dinamikler, organize suç gruplarına küresel hedeflerini ve suç temelli iş olanaklarını genişletme imkânı sunmuştur (Chatterjee, 2005: 8). Ekonominin diğer değerleri gibi emeğin de daha verimli olacağı alanlara ulaşması üretimi artırabilecekken Batı buna sıcak bakmamaktadır (Gökdere, 2001: 74). Bu bağlamda gelişmiş ülke hükümetleri, 1990'lı yıllardan itibaren göçleri sınırlandıracak önlemleri artırmışlardır (Kazgan, 1997: 62). Küresel ekonominin merkezinde yer alan bu ülkelere yönelik yüksek miktardaki göç talebi ve bu talebin gelişmiş ülkelere sınırlandırılması organize suç gruplarına yeni, rantı yüksek, sermaye gerektirmeyen ve riski düşük bir eylem alanı olarak insan kaçakçılığı ve insan ticareti piyasasını yaratmıştır. Yasadışı göç son dönemde ülkelerin ortak müdahalesini gerektiren sorun haline almıştır. Kaynak ülke, geçiş ülkesi ve hedef ülke yönetimleri, kaçakçılık ve ticaretin objesi konumundaki bu insanların temel hakları hususunda endişe duymaktadırlar. İnsan kaçakçılığı üzerinden haksız kazanç elde eden organizasyonların ulaştığı boyutsa bu endişeleri güçlendirmektedir (Ocampo, 2003: 95).

Göç politikalarında, entelektüel beyinlere geçit verilmesi araştırma- geliştirme faaliyetlerinde gelişmiş ülkelerle diğerleri arasında zaten var olan uçurumu derinleştirilmektedir (Ocampo, 2003: 93). Gelişmekte olan ülkelerde lokomotif görevini üstlenmesi gereken bu beyinlerin uzaklaşması bu toplumların gelişme ihtimalini düşürmekte, bu tür toplumlarda rüşvet, yolsuzluklar ve en sonunda organize suç yoğunluk kazanmaktadır.

Küresel değerlerin kazandığı hareket kabiliyetinin bir diğer etkisi de suç sermayesinin mobilize olmasıdır. Kârdan ziyade risk merkezli çalışan suç sermayesi spekülasyonlar ve haksız rekabet yaratmak suretiyle yasal şirketleri iflasa sürüklemekte, gümrük kaçakçılığı yoluyla devleti vergi gelirinden yoksun bırakmaktadır. Bu şartlarda sosyal güvenlik kuruluşları devlet tarafından yeterince finanse edilememektedir (Hebron, 2009: 7, 72). Sermayenin kısa süreli giriş çıkışlarının yarattığı ekonomik dalgalanma ülkelerin ekonomik istikrarını bozmaktadır (Aktel, 2003: 89).

Sermayenin kazandığı hareket kabiliyeti suç kaynaklı gelirlerin yasal piyasalara aktarımını kolaylaştırmakta, kirli para küresel sermaye hareketi içerisinde izini kolaylıkla kaybettirebilmektedir. Suç konusu olan uyuşturucu, silah ve diğer mallar milyonlarca konteynırın içerisinde tespit olamamaktadır.

3.5. Özelleştirme Politikaları ve Organize Suç

Yapısal uyarılmanın bir parçası olarak sunulan özelleştirme politikalarıyla uluslararası şirketlerin ajanı yeni elitler yaratılmış ve yolsuzluklara çanak tutulmuştur (Farazmand, 1999: 517). Bu politikalar doğrultusunda, pazar dışına itilen ve sosyal olma vasfını yitiren devlet, vatandaşlarını koruyamaz olmuş ve onları pazarın insafına bırakmıştır. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ülkelerinde bile, bir tarafta işçilerin sosyal korunmalarına talep artarken diğer yandan ihtiyaç duyulan vergi kaynaklarından mahrumiyet söz konusudur. Bu mahrumiyetin nedeni ise vergi oranlarında düşüş, sermayenin kazandığı hareketlilik ve kayıt dışı ekonomidir (Das, 2004: 23).

Hesap verme ve denetim müessesesinin olmadığı ortamda yolsuzluklar artmıştır. Liberal ekonominin gereği olarak ortaya çıkan ve destek gören özelleştirme politikaları sonucu, kamu malı ve hizmeti konumundaki değerler organize suç gruplarının kontrolüne geçmiştir (Thachuk, 2001: 747, 748). Özelleştirme, suç kaynaklı sermayenin yasal piyasalara aktarılması noktasında suç gruplarınca istismar edilmiştir. Örneğin Rusya'da geçiş aşamasında devlet güdümlü ekonominin yerini özel sektör aldığı anda, ilk ortaya çıkan sektör temsilcileri zaten var olan yasadışı örgütler olmuş ve bunlar yolsuzluk gibi önceden kullandıkları metotları kullanmaya devam etmişlerdir (Hughes, 2000: 4). Lâtin Amerika'nın liberal sisteme geçen ülkelerinde, yerli sermaye uluslararası sermaye ile işbirliğine girişmiş, saydamlıktan uzak kararlar alan yeni yönetici kesim yaratılmıştır (Katz, : 245- 249).

4. KÜRESELLEŞME BAĞLAMINDA ORGANİZE SUÇTA YAŞANAN DEĞİŞİM

Küreselleşme talepleri ve yarattığı sonuçlarla toplumsal hayatın her alanında çok yönlü değişim yaratan bir süreçtir. Toplumsal yaşamın gereği olan normların hilafında hareketi ifade eden ve karşılığında cezai bir müeyyideye hükmolunan suç olgusu da küreselleşmenin yarattığı bu değişimden etkilenen faktörlerdendir. Küresel sistemin genişlemesi oramında suç grupları da küresel suç ağına eklenmiştir. Yasadışı örgütler geleneksel organize suç parametreleri dışında hareket edebilme, fırsatları avantaja çevirme ve yeni coğrafyalara yayılma olanağı elde etmişlerdir (Chatterjee, 2005: 8).

Organize suçun yoğunluk kazandığı yıllara bakıldığında küreselleşme olgusuyla eş zamanlı gelişim grafiğine sahip olduğu görülür. Küreselleşmenin uluslararası ticaret hacmini genişletmesiyle birlikte organize suç aktiviteleri de genişlemiş ve çeşitlenmiştir (UNODC and Organized Crime, 17.04.2013). Hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, adam öldürme gibi sıradan adli vakalarda yarattığı artışın yanında küreselleşmenin suç üzerindeki asıl etkisi organize suçta kazandırdığı sınır aşan niteliklidir. Küreselleşmenin sunduğu açıklıkları fırsata çeviren organize suç olgusu, hükmettiği yasadışı sermayeyi büyütmüş, faaliyet sahalarını genişletmiş, işlediği suç türleri artmış, daha profesyonel yapı tesis etmiştir.

Organize suçun faaliyet yürüttüğü başlıca sektör uyuşturucu kaçakçılığıdır. Uyuşturucuyu sırayla insan kaçakçılığı ve ticareti, silah kaçakçılığı, sahtecilik, temininde güçlük çekilen madde kaçakçılığı, kültür ve tabiat maddeleri kaçakçılığı, para aklama gibi suç türleri izlemektedir. İşlediği bu suçların sonucunda adli olaylarda artış yaşanmakta, iç çatışma ve ayrılıkçı hareketler artmakta, yolsuzluklar artmakta, kayıt dışı ekonomi büyümektedir. Bu çalışma sağlıklı ve güvenilir verilere ulaşmada karşılaşılan güçlükler nedeniyle uyuşturucu kaçakçılığı, insan kaçakçılığı ve silah kaçakçılığı ile bu suçlarla değişik biçimlerde bağlantısı olduğu değerlendirilen adli vakalardaki artış, iç çatışmalarda artış, yolsuzluk ve kayıt dışı ekonomide büyüme konularıyla sınırlandırılmıştır.

4.1. Uyuşturucu Piyasasında Genişleme

IMF'in tahminlerine göre küresel piyasalarda yıllık aklanana kara para miktarı 600 milyon dolar ile 1,5 trilyon dolar aralığındadır (Baker, 2003: 2). Kara para aklama suçu 1980'li yıllarda, uyuşturucudan elde edilen gelirin aklanması olarak algılanıp, konunun üzerine gidilmiştir (Şen ve Yalçın, 2007: 68). Organize suç sermayesinin temeli uyuşturucu gelirlerine dayanması nedeniyle uyuşturucu miktarında yaşanan artış suç sermayesindeki büyümeye işaret eder. Uyuşturucu piyasasında koka ve afyon türevleri ile kimyasal uyuşturucular uluslararası kaçakçılığın konusu iken kenevir ve türevleri üretildikleri bölgelerde tüketilmektedir.

Grafik-1'de henüz yasadışı olmadığı 1900'lü yılların başında kokain miktarının oldukça düşük seviyelerde olduğu görülmektedir. Bu yıllarda henüz popüler değildir ve etkileri yerel düzeydedir. Bir talep kitlesi olmaması ve yasaklanmamış olması nedeniyle fiyatı yüksek değildir ve henüz suç gruplarının dikkatini çekmemiştir. 1912'de ölüme varan tehlikeler yaratması nedeniyle ABD'de reçete hariçinde yasadışı kabul edilmiştir (Kokainin Kısa Tarihi, 12.12.2013). 1960'lı yıllarda ise uluslararası uyuşturucu sektörü doğmuştur (Çulcu, 1992: 673). Amfetaminlerin popülaritesini yitirmesi ve Kolombiya'daki iktidar boşluğu nedeniyle 1970'li yıllarda kokain kaçakçılığında patlama görülmüş, 1976 yılında Hollywood'un çabalarıyla baz kokain popüler hale getirilmiş, 1980'lerde ise rant kaynağı haline gelmiştir. Kokain için öncelikle pazar ABD, ikincil pazar ise Avrupa'dır (Kokainin Tarihçesi, 12.12.2013). 1912- 1980 arası yaşanan bu gelişmeler nedeniyle 1980'lere gelindiğinde bahse konu kokain miktarı on katın üzerinde artış göstermiş ve tamamına yakını yasadışı piyasalara kaymıştır. Kokainin bağımlılık yapması ve doz aşımı durumunda ölümcül sonuçlar doğurması ve daha az zararlı alternatif anestetiklerin formüle edilmesi nedeniyle, tıbbi kullanım miktarı sifira yaklaşmıştır.

1996 yılına kadar her geçen yıl yükseliş trendi izleyen kokain, ABD tarafından getirilen etkin mücadele politikası ve alternatifi olan eroinin daha ucuz olması nedeniyle 2000'li yıllara geldiğinde stabil hal almıştır. ABD'nin aldığı etkin nedeniyle kokain pazarı Avrupa'ya kaymış, ancak Avrupa'da zaten var olan eroin pazarı ile rekabet ve tehdidi fark eden Avrupalı otoritelerin aldığı tedbirler, kokain piyasasını duraklatmıştır.

Bir afyon türevi olan, 1817'de tıbbi çalışmalar sonucunda bulunan ve yaralı askerlerin ağrı- larını kesmek için kullanılan morfinin bağımlılık yarattığı tespit edilmiş, 1897'de morfin ihtiva eden

bir diğer afyon türevi olan eroin piyasaya sürülmüştür. Bağımlılık yaptığı tespit edilen madde 1931 yılında yasadışı ilan edilmiştir. Bu tarihten sonra kara borsaya düşen maddenin fiyatı artmıştır (KOMDB, 12.12.2013). Ham maddesi olan haşhaş bitkisi günümüzde Altın Üçgen ve Altın Hilal olarak adlandırılan bölgelerde yapılmaktadır.

Grafik-2 incelendiğinde afyon üretiminde 1980–85 arası dönemde kısa süreli bir stabil dönem göze çarpmaktadır. Bu süreçte mücahit gruplar afyon ekonomisiyle tanışma aşamasındadırlar. Piyasasının oluşmasıyla birlikte 1986- 1993 arası dönemde düzenli bir artış görülmektedir. 1993–2000 arası dönemde 1994 ve 1999 yılları arasında yaşanan sıçramalar dışında sabit bir üretim vardır. 2001 yılında Afganistan'daki üretime bağlı bir anî düşüş vardır ancak 2002 yılında derhâl toparlanarak iki yıl önceki seviyesine erişmiştir. 11 Eylül saldırıları sonrasında terörün finansmanı ile mücadele kapsamında getirilen tedbirler nedeniyle 2000'li yılların başında üretim bir miktar düşmüş ancak çok geçmeden eski seviyesini yakalamıştır. 2006 yılından itibaren ise Afganistan'daki üretime bağlı olarak büyümeye geçmiş, 2007 yılında o güne kadar görülen en üst seviyeye yükselmiştir. 1980- 2013 arası genel eğilim ele alındığında afyon türevi uyuşturucu üretiminde ciddi bir artış olduğu göze çarpmaktadır.

Kolluk güçlerince yakalanan uyuşturucunun, kaçakçılığı yapılan uyuşturucu miktarından ziyade polisin uyuşturucu kaçakçılığı üzerinde durmasını yansıttığını ileri sürren görüşler olmakla birlikte, diğer etkenlerin sabit kaldığı varsayımı altında, polis tarafından yakalanan uyuşturucu miktarındaki değişim piyasaya sürülen uyuşturucu miktarındaki değişimin göstergesidir.

Birbirinden farklı kimyasal formülleri olan sentetik uyuşturucular, bitkisel muadillerine zıt biçimde Batıdan Doğuya doğru hareket etmektedirler. Üretim her aşamasının laboratuvar ortamında, kapalı kapılar arkasında gerçekleştirilebilmesi, birbirinden farklı çok sayıda kimyasal formüle sahip olmaları ve her yeni markanın uyuşturucu madde kapsamına alınmasının bürokratik işlemler nedeniyle gecikmesi gibi nedenlerle ele geçirilmeleri afyon ve koka bazlı uyuşturuculara oranla daha zordur.

Birleşmiş Milletler Organize Suç ve Uyuşturucu Ofisi'nin verilerine göre sentetik uyuşturucuların, Grafik-3'te görüldüğü üzere, 1960'lı yıllarda pazarının oluştuğu, 2000'li yıllara gelindiğinde pazarın başlangıç döneminden yaklaşık otuz kat daha büyük olduğu görülmektedir. Bu yıllarda sentetik uyuşturucularda en az bitkisel uyuşturucular kadar polis takibine takılmış ve ele geçme miktarları artmıştır.

4.2. Silâhli Çatışma, İç Savaş ve Ayrılıkçı Hareketlerde Artış

Siyasî sınırlarında Doğu ve Batı bloklarının birbiriyle mücadelesine şahit olan üçüncü dünya ülkelerinde, tek kutuplu düzenle birlikte çatışan tarafların sayısı artmış ve çatışmalar yoğunlaşmıştır. Mikro milliyetçilik politikaları, ülkelerde iç savaş ve siyasî krizlere neden olmuş, çatışan taraflara silâh temin etmek, çatışma bölgesinden uzaklaşmak isteyen insanların kaçakçılığını ve ticaretini yapmak, çatışma bölgesinin kontrolsüzlüğünden yararlanarak uyuşturucu ekim, işleme ve ticaretini yapmak suç gruplarına sunulan yeni olanaklar olmuştur. Kutupların desteğini çektiği kontrolsüz çatışma ortamında taraflar ihtiyaç duydukları finans kaynağını elde etmek için uyuşturucu üretimine yönelmişlerdir. İhtiyaç duydukları silah ve ekipmanları suç gruplarından tedarik etme yolu izlemişler karşılığını ise uyuşturucu ile ödemişlerdir. Sonuç suç gruplarının çatışma bölgelerine sızması olmuştur. Organize suç ayrılıkçı grupları güçlendirmiş, nitelikli silâhlar almalarını, ödeme yapmak suretiyle militan sayılarını arttırmalarını, kamu görevlilerini yozlaştırmalarını ve ideolojik propaganda yapmalarını sağlamıştır (Cornell, 2005: 9). Ülkelerde yaşanan iç savaş ve çatışmaları önleme gücüne sahip bir devlet otoritesinin olmaması ise kontrolsüz alanlar yaratmıştır. Bu alanlar uyuşturucu kartelleri veya bunlarla ilişkili silâhli gruplar için cennet olmuştur. Örneğin, 1970- 80 arası dönemde Kolombiya devletinin zayıflığı ve kendi yetki alanında kalan bölgeleri kontrol etmede yaşadığı güçlük, bu dönemde Kolombiya'nın kokain sektörünün kontrol merkezi haline gelmesinin temel nedenidir (Biersteker, 2002: 170).

Angola'da ise Angola'nın Bağımsızlığı Ulusal Birliği (UNITA) ve Sierra Leone'da Devrimci Birleşik Cephe (RUF) örgütleri yasadışı elmas işletmeciliği ve kaçakçılığı işine girişmişlerdir. Burma'da etnik kökenli ulusal kurtuluş hareketi olarak ortaya çıkan ve Komünist Çin tarafından desteklenen isyancı hareket, Burma askeri rejiminin ateşkes ilân etmesi ve Çin'in desteğini çekmesi sonrasında güneydoğu Asya, eroin ve metafetaminlerin başlıca üreticisi olmuştur (ICTA, 22.03.2013). Burma

Ordusu'na karşı silâhlı mücadele veren azınlık halindeki dağ kabilelerin finansman ihtiyaçlarını karşılamada afyon tarımı diğer alternatif bitkilerden çok daha avantajlıdır. Çin'in Yunnan Bölgesi'nde, Tayland'da ve Laos'un dağlık bölgelerindeki afyon üretimi, buralardaki ayrılıkçı grupların şemsiyesi altında 1970'lerde yükselmiş ve temel finans kaynağı olmuştur (Dupont, 1999: 439, 442).

4.3. Yasadışı Göç, İnsan Kaçakçılığı ve Ticareti Hacimlerinde Büyüme

İnsan kaçakçılığı ve ticareti suçu, suç ekonomisinde uyuşturucu ve silâh kaçakçılığından sonra en büyük üçüncü paya sahiptir. BM tahminlerine göre her yıl 4 milyon insan bu suçun mağduru olmakta ve sektörün 7- 10 milyar dolar arası büyüklükte olduğu tahmin edilmektedir (Adamoli vd., 1998: 45).

Organize suç açısından ilk önemli insan hareketi 1900- 1913 arası dönemde, İtalya'dan ABD'ye gerçekleşen ve 1 milyon 900 bini güney İtalya ve Sicilyalılar olan 2 milyon 300 bin kişinin ilticasıdır (Kahya ve Özerkmen, 2007: 51). Bu kişilerin 800 bini mafya üyesi erkek nüfustur ve bu kişiler ABD'de alışılageldikleri koruma rejimi ve diğer suç eylemlerini sürdürmeye devam etmişlerdir (Dickie, 2004: 162). Aynı dönemde alkollü içkilere ABD Hükümeti tarafından getirilen sınırlandırmalar bu grupları alkollü içki kaçakçılığına yönlendirmiştir.

Bir diğer husus ise İkinci Dünya Savaşı sonrasında, savaşın yıkımlarını gidermek için ihtiyaç duyduğu işgücünü Doğu'dan sağlama politikası izleyen Avrupa'da, bu insanlar toplumu kaynaşmamış, kendi diasporalarını yaratmışlardır. Bir üst sosyal statüye geçiş olanağı elde edemeyen bu toplumlar, aynı etnik kökenden geldikleri suç gruplarını içlerinde barındırmaktadırlar (Paoli ve Reuter, 2008: 22- 24).

SSCB'nin yıkılması sonrasında taraf sayısı artan ve kontrolsüz kalan etnik ve din temelli çatışmalar insanları buldukları bölgeleri terke zorlamıştır. Bu insanların yer değiştirmesini ise yasadışı yollardan suç grupları gerçekleştirmektedir.

Herhangi bir hammaddeye ihtiyaç göstermemesi, göreceli olarak daha az grubun işbirliğini gerektirmesi, dağıtım ağı ve sermaye yatırımı gerektirmemesi gibi riski katsayısını düşüren yönleri insan kaçakçılığı ve ticareti suçlarını popülerleştirmiştir. Suç grupları yasadışı yollardan sınırlardan geçirdikleri bireyleri maden ocakları, tarım arazileri, ağır sanayi tesisleri gibi alanlarda sağlıksız ortamlarda çalıştırarak kayıt dışı istihdam yaratmaları yanında uyuşturucu kuryesi olarak kendi bünyelerinde de kullanılmaktadırlar.

Buldukları bölgeleri terk etmek durumunda kalan insanların öncelikli tercihleri onları kendine çeken yaşama olanaklarıyla küresel popüler kültürün baş temsilcisi, ABD'dir. Kontrolünün güç olması ve yıllardır Meksika ve Güney Amerika kökenli suç gruplarının her tür yasadışı malı sokmakta kullanmaları nedeniyle Meksika ile olan sınırı ABD'ye yasadışı yollardan insan girişinde önemli bir hattır. Bu nedenle, Meksika sınırından ABD'ye geçişlerin gösterildiği Grafik-4, bir anlamda küresel çapta yasa dışı insan hareketlerindeki değişimi yansıtır. Grafik incelendiğinde 1980-85 arası beş yıllık süre dışında yasa dışı insan hareketinin sürekli artış gösterdiği görülmektedir.

4.4. Cinayet ve Diğer Adli Olaylarda Artış

Organize suç grubu, eyleminin başlangıcından, elde ettiği kara parayı yasal ekonomilere soktuğu aklama sürecine kadar birçok zincirleme suç işler bazı suçların ortaya çıkması için de ortam yaratır. Sahte resmi evrak tanzim etme, rüşvet verme, kasten yaralama, kasten adam öldürme, yasadışı sınır geçişi, fuhşa aracılık ve yer temin etme, tehdit, şantaj, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma bizzat işlediği suçlar olmakla birlikte hırsızlık, yağma, uyuşturucuya bağlı ölümler sebep olduğu diğer tür olaylardır. Bu suç türlerindeki görülen artış organize suç varlığının göstergeleridir. Kastan adam öldürme, silâhla yaralanma, kolluk birimleriyle silâhlı çatışma, adam kaçırma, kayıp şahıs bildirimini olaylarında görülen artış, mağdur veya kurbanların suçlunun kimliğini bildirmekten çekinmeleri, mağdurların davacı ve şikâyetçi olmaması gibi olaylar organize suç varlığına işaret eder.

Kolombiya, 19. yüzyılın ortalarından itibaren başlayan liberal ve muhafazakâr eksenli iç çatışmaların yaşandığı bir ülkedir. 1970'lerin sonlarında, Bolivya ve Peru'da üretilen ham kokainin işlenmesini de yaparak kokain piyasasında ilk sıraya yerleşen ülkede, uyuşturucu üretimiyle birlikte

şiddetin miktarı da artmıştır. 1970'lerin sonlarında 5000 civarlarında seyreden cinayet olayı sayısı 1990'ların başında 30000'e yükselmiştir. 1990'ların başında büyük suç kartellerinin çözülmesiyle birlikte ortamı ele geçiren küçük yapılanmalar kamu otoriteleriyle mümkün oldukça karşı karşıya gel-meme politikası izlemişler ve cinayet olayı sayısı bu yıllardan itibaren düşüşe geçmiştir. Kolombiya hükümetinin FARC'ye kaptırdığı alanları tekrar kontrolüne alması cinayet olayı sayısının düşmesinde etkili olmuştur (UNODC, 2010: 9).

Grafik-5'te 1980-90 arası dönemde ülkede yaşanan cinayet olaylarının yaklaşık üç kat arttığı görülmektedir. Ülke her ne kadar silâhli grupların çatışmalarına tarihi süreçte tanıklık etmiş olsa da uyuşturucu ekonomisinin yükselişe geçmesi ile birlikte adam öldürme olayı sayısının aynı paralele arttığı görülmektedir. 1997'de cinayet olaylarında düşüş olduğu görülmektedir. Aynı dönemde Ko-lombiya Hükümeti, uyuşturucu trafiğini azaltmaya yönelik iki politikayı; ayrılıkçı grupların kontrolle-rindeki alanlarda vergilendirme getirmeyi ve hükümetin arazide imha çalışmalarına ağırlık vermeyi uygulamaya koymuştur (UNODC, 2010: 8). Uygulanan politikalar doğrultusunda ranta konu kokanın azalması ile cinayet olayları arasında bağlantı olduğu değerlendirilmektedir.

Meksika, Panama ve Kosta-Rika'da 1997-2000 arası dönemde polis tarafından ele geçirilen kokain miktarı ile ülkedeki adam öldürme olaylarının gösterildiği Grafik-6'da, yakalanan kokain mik-tarı ile cinayet olayı sayısının birbirine paralel ilerlediği görülmektedir. Suç grupları kolluk birimleriy-le çatışmak yerine rüşvet yoluyla bu engeli aşmayı tercih ederler. Uyuşturucu kaynaklı kazancın yük-sek olduğu dönemlerde ise rantın büyüklüğüne bağlı olarak, rekabet yaşadıkları diğer suç grupları ve güvenlik kuvvetleriyle çatışabilirler.

5. SONUÇ

Küreselleşme ilk defa 1930'larda duyulan, 1960'larda sosyal bilimlerde yazınında kullanılan ve 1980 sonrasında ise yerküre üzerinde pek çok akademik, siyasî, ekonomik ve sosyolojik araştırmaya konu olan bir süreçtir. Ulaşım ve iletişim teknolojilerinden aldığı ivmeyle etki alanını genişleten kav-ramın, SSCB'nin yıkılması sonrasında alternatifini kalmamıştır. Müşteri formatına indirgediği bireye ulaşma yolunda önüne çıkan her tür engeli ortadan kaldırma politikası uygulayan kavramın öncelikli hedefi ulus devlet yapısı olmuştur. Ulus devletin yetkileri ulus üstü ve yerel otoritelere paylaştırılarak ona düzenleyici rolü biçilmiştir.

Küreselleşme siyasî sınırları muğlâklaştırma, etnik çatışmalar yaratma, ticaret malları ve ser-maye hareketinde sınırsız ancak insan hareketlerinde kısıtlanan artış, artan yoksulluk ve suç ekonomisi yarattığı sonuçlardan bazılarıdır.

Küresel ekonomik sistemin oluşturulması doğrultusunda uygulanan politikalar organize suçla beklediği fırsatı sunmuştur. Gümrük vergileri ve gümrük kontrolleri gibi idari düzenlemelerin, küresel ekonomik sistemin hız kazanması adına terk edilmesi ve meta ve insan hareketlerinde yaşanan artış gümrük kontrollerini zayıflatmış ve yasa dışı malların tespit edilmesini zorlaştırmıştır.

Batılı ülkelerin uygulamaya koyduğu sınırlayıcı politikalar nedeniyle, niteliksiz iş gücü batıya göç etme olanaklarından mahrum edilmiştir. Niteliksiz işgücünün engellenen bu talebinden kaynaklan-an rant alanını süratle suç grupları istismar etmiştir. İnsan kaçakçılığı ve insan ticareti suçları bu bağlamda ortaya çıkmıştır. Yasadışı göçün objesi olan insanlar ulaştıkları ülkelerde yasadışı malların dağıtımında kullanılmakta, organ mafyasının kurbanı olmaktadır.

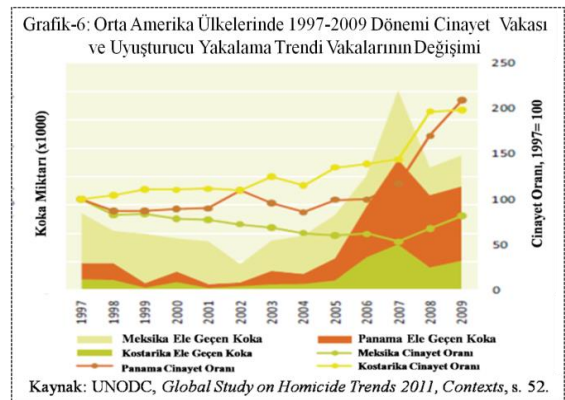
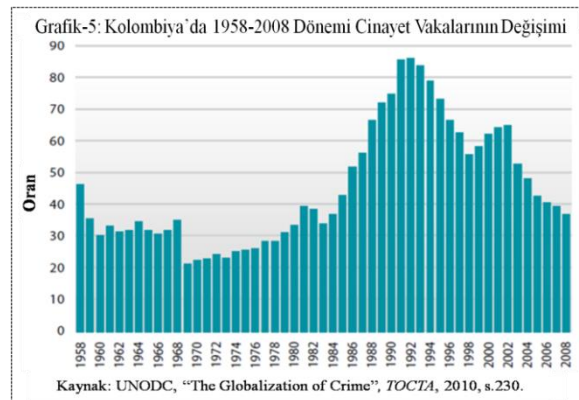
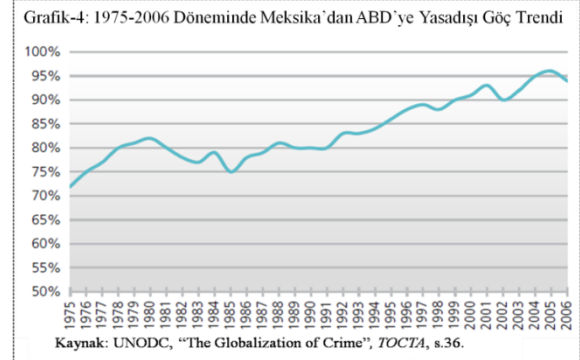
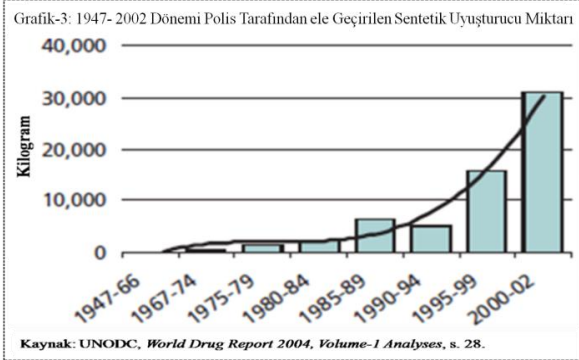
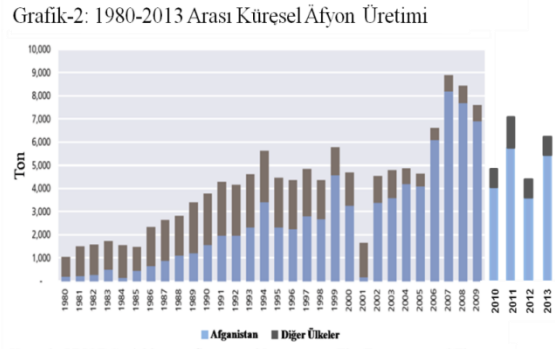
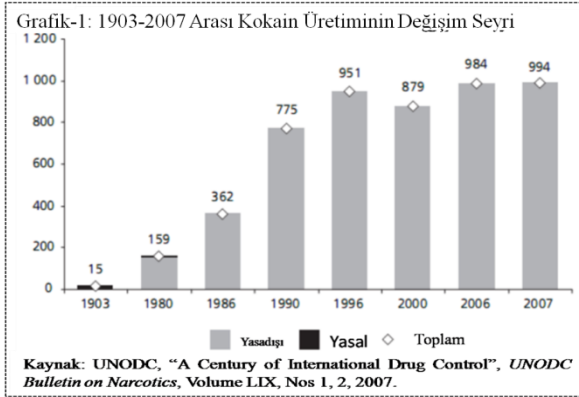
İki kutuplu düzende kutupların karşılıklı desteği ve kontrolü altında süren iç savaş ve çatışma-lar, kutuplardan birinin yıkılmasıyla kontrolsüz ve desteksiz kalmıştır. Tek kutuplu düzen sonrasında uygulanan mikro-milliyetçilik politikalarının yoğunluk kazanmasına paralel olarak düşük yoğunluklu ve küçük çaplı çatışmalarda ve terör eylemlerinde artış yaşanmıştır. Etnik temelli iç savaş ve çatışma-ların destek göremeyen tarafları, silah ve finans ihtiyaçlarını yasadışı gruplardan temin etme yoluna gitmiş, silahların ödemesini ise uyuşturucu ile gerçekleştirmiştir.

Organize suçla bağlantılı hırsızlık, yağma, adam kaçırma, tehdit, şantaj, kasten yaralama, ci-nayet gibi olaylar artış sergileme eğilimindedir. İnsan hayatı ve vücut bütünlüğüne karşı işlenen suç-larda zaman içinde artış yaşandığı görülmektedir. Güney Amerika'da ise koka tarımı ile adam kaçırma ve insan hakkı ihlâli olayları arasında pozitif ilişki olduğu tespit edilmiştir. Kolombiya'da 1958-2008

arası dönemde cinayet olayı sayısının artış gösterdiği, bu artışın özellikle 1980’den itibaren yükselişe geçtiği görülmektedir. 1980 yılı koka ekonomisinin ülkede palazlanmaya başladığı döneme denk düşmektedir. Kokain trafiğinin ana rotasında bulunan Jamaika’da 1970–2006 arası cinayet vakaları artarak devam etmiştir. Orta Amerika ülkelerinde yakalanan uyuşturucu miktarı ile bu ülkelerde işlenen cinayet olaylarının sayısının da doğru orantılı olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak, elde edilen veriler ışığında, küreselleşme doğrultusunda yaşanan değişimin suç gruplarına yeni olanaklar sağladığı, esnek yapıları sayesinde bu olanakları değerlendiren suç gruplarının ekonomik ve siyasi anlamda güçlendikleri, hükmettikleri sermayeyi büyüttükleri söylenebilir.

GRAFİK DİZİNİ

KAYNAKLAR

ABADINSKY, H., (2000), *Organized Crime*, 6th Edition, Watsworth.

- ADAMOLI, S., vd., (1998), *Organized Crime Around The World*, Helsinki.
- AGUILAR, S., vd., (2008), “The Globalization of Crime”, *The Futurist*.
- AKLAMA YÖNTEMLERİ, (Erişim: 17.06.2015) <http://www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-yontemleri/59>.
- AKTEL, M., (2003), *Küreselleşme ve Türk Kamu Yönetimi*, Ankara, Asil Yayın Dağıtım.
- ALBANESE, J.S., (2001), *Document Title: The Prediction and Control of Organized Crime: A Risk Assessment Instrument for Targeting Law Enforcement Efforts*, U.S. Department of Justice.
- BAGLEY, (2002), *Globalization and Transnational Organized Crime: The Russian Mafya in Latin America and the Caribbean*, School of International Studies University of Miami Coral Gables, Florida, November 15.
- BAKER, R., (2003), “Brionne Dawson, Dirty Money and Its Global Effects”, *International Policy Report*.
- BAUMAN, Z., (2006), *Küreselleşme Toplumsal Sonuçları*, İstanbul, Ayrıntı Yayınları.
- BAYLIS, J. ve SMITH, S., (1997), *The Globalization of World Politics*, Oxford University Press.
- BIERSTEKER, T. J., (2002), *The Emergence of Private Authority in Global Governance*, Cambridge University Press.
- CHATTERJEE, J., (2005), *The Changing Structure of Organized Crime Groups, Research and Evaluation Branch Community*, Contract and Aboriginal Policing Services Directorate Royal Canadian Mounted Police.
- CORNELL, S., (2005), “Narcotics, Radicalism and Security in Central Asia: The Islamic Movement of Uzbekistan”, *Rapporter Working Papers, No. 84*, Department of East European Studies, Uppsala University, Arbets.
- ÇULCU, M., (1992), *Dünyamızı Saran Mafya 3. Cilt*, Kastaş Yayınları, İstanbul.
- DAS, D. K., (2004), *Economic Dimensions of Globalization*, Gordonsville, Palgrave Macmillanç
- DEMİR, Ö., (2003), *Küresel Rekabette Etkin Devlet*, Ankara Nobel Yayın Dağıtım.
- DICKIE, J., (2004), *Cosa Nostra: A History of the Sicilian Mafya*, Gordonsville, VA, USA: Macmillan,.
- DOĞAN, İ., (2006), *Parçalayan Küreselleşme*, Ankara, Yetkin Yayınları.
- DUPONT, A., (1999), “Transnational Crime, Drugs, and Security in East Asia”, *Asian Survey*, Vol. 39, No. 3.
- FARAZMAND, A., (1999), “Globalization and Public Administration”, *Public Administration Review*, Vol. 59, No. 6.
- GÖKDERE, A., (2001), “Küreselleşmeye Genel Bir Bakış”, *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, ss. 71- 101.
- HEBRON, L. ve STACK, J. F., (2009), *Globalization; Debunking the Myths*, Pearson Education, New Jersey.
- HUGHES, M.D., (2000), “The “Natasha” Trade: The Transnational Shadow Market of Trafficking in Women”, *Journal of International Affairs*, Vol. 53, No. 2.
- ICTA, “Global Context of International Crime Implications of a Changing World”, *International Crime and Threat Assessment*, (Erişim: 22.03.2013), <http://www.fas.org/irp/threat/pub45270chap1.html>,
- KAHYA, Y. ve ÖZERKMEN, N., (2007), *Bir Gulyabani Organize Suç Örgütleri “Mafya”*, Ankara, Adalet Yayınevi.

- KATZ, C., (2006), *Lâtin Amerika'da Güncel Durum, Küreselleşmeye Güneyden Tepkiler*, Ankara, Dipnot Yayınları.
- KAZGAN, G., (1997), *Küreselleşme ve Yeni Ekonomik Düzen: Ne Getiriyor? Ne Götürüyor? Nereye Gidiyor?*, İstanbul, Altın Kitaplar Yayınevi.
- KELLNER, D., (2007), *Globalization, Terrorism, and Democracy: 9/11 and Its Aftermath Frontiers of Globalization Research*.
- KEOHANE, R.O. ve NYE, J.S., *Governance in a Globalizing World*, (Erişim: 14.03.2013), <http://www.pols.boun.edu.tr/uploads%5Cfiles%5C1095.pdf>.
- KOKAİNİN KISA TARİHİ, (Erişim:12.12.2013), <http://www.hemensaglik.com/makale/kokainin-kisa-tarihi>.
- KOKAİNİN TARİHÇESİ, (Erişim: 12.12.2013), <http://www.oocities.org/uflentius/kokain.htm>.
- KOMDB, (Erişim: 12.12.2013), <http://www.kom.gov.tr/Tr/KonuDetay.asp?id=1&BKey=37>.
- LEWELLEN, T. C., (2002), *Slouching Toward Globalization, Anthropology of Globalization : Cultural Anthropology Enters the 21st Century*, Westport, CT, USA: Greenwood Press.
- LIEBERZ, R.J.,ve WEISBERGY, R.E., (2002), “Globalization, Culture, and Identities in Crisis”, *International Journal of Politics, Culture and Society*, Vol. 16, No. 2.
- MUSSA, M., (2000), “Factors Driving Global Economic Integration”, *Presented in Jackson Hole, Wyoming, at a Symposium Sponsored by the Federal Reserve Bank of Kansas City on “Global Opportunities and Challenges.”*.
- NAIM, M., (2003), “The Five Wars of Globalization”, *Foreign Policy*.
- OCAMPO, J.A., (2003), *Globalization and Development : A Latin American and Caribbean Perspective*, World Bank Publications, Washington, DC, USA.
- PAOLI, L. ve REUTER, P., (2008), “Drug Trafficking and Ethnic Minorities in Western Europe”, *European Journal of Criminology*.
- SARITAŞ, İ., (2009), *Küreselleşme: Feodaliteden Küreselleşmeye*, Ankara, Lotus Yayınevi.
- ŞEN, Y.F., ve YALÇIN, E., (2007), “Global Bir Suç: Suçtan Elde Edilen Gelirlerin Aklanması ve Ortaya Koyduğu Sorunlar”, *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt:9 (1-4).
- THACHUK, K.L., (2001), “The Sinister Underbelly: Organized Crime and Terrorism”, *Organized Crime and Terrorism*.
- UNODC AND ORGANIZED CRIME”, (Erişim: 17.04.2013), <http://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/index.html>.
- UNODC, (2004), *World Drug Report 2004, Volume-1 Analyses*.
- _____, (2007), *A Century of International Drug Control UNODC Bulletin on Narcotics*, Volume LIX, Nos. 1,2.
- _____, (2009), *Addiction, Crime and Insurgency; The Transnational Threat of Afghan Opium*.
- _____, (February-2010), *Crime and Instability: Case Studies of Transnational Threats*.
- _____, (2010), *The Globalization of Crime, A Transnational Organized Crime Threat Assessment*, Vienna.
- _____, (2011), *Global Study on Homicide: Trends, Contexts, Data*.
- _____, (2014), *World Drug Report*.